

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

Юрій ОСТАПЕЦЬ/

«29» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітня програма	Початкова освіта
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород. 2023

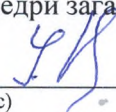
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика у полікультурному суспільстві» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта освітньої програми «Початкова освіта».

Розробник: Розлуцька Галина Миколаївна, професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

протокол № 12 від «8» червня 2023 р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

_____
(підпис) /Ірина КОЗУБОВСЬКА/
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «29» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії факультету суспільних наук

_____
(підпис) /Олена ПОПАДИЧ/
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

© Розлуцька Г.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	1
Кількість модулів	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	3	2
	Лекції:	
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота	
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення компоненти «Педагогічна практика у полікультурному суспільстві» – формування та розвиток професійної компетентності магістрів у полікультурному середовищі на базі раніше отриманих компетенцій у реаліях початкової освіти, створення умов для самореалізації та самовизначення, удосконалення практичної підготовки до освітньої діяльності у початковій школі в умовах поліетнічного регіону.

Основні завдання «Педагогічної практики у полікультурному середовищі»:

- закріплення і поглиблення раніше набутих теоретичних знань, оволодіння засобами та методами їх застосування для розв'язання освітніх завдань;
- забезпечення умов для професійної адаптації магістрів, залучення їх до активної діяльності в освітніх колективах; формування любові до професії вчителя, прагнення до постійного професійного розвитку; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу, окреслення індивідуальної траєкторії професійної самореалізації;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності, набуття вмінь проводити наукові дослідження з використанням ефективних методів і методик педагогічних досліджень, а також умінь здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної діяльності, діяльності вчителів початкових класів і колег-практикантів;
- підготувати магістрів до проведення різного типу уроків та інших освітніх заходів із застосуванням різноманітних методів та сучасних технологій;
- оволодіння магістрами вміннями спілкуватися з здобувачами освіти, їхніми батьками та іншими учасниками освітнього процесу;
- вироблення у магістрів відповідальності за якість освітньої діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-5. Здатність працювати автономно.

ЗК -6. Здатність працювати в полікультурному просторі.

СК-1. Здатність усвідомлювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-2. Здатність спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати різні стратегії комунікації, формувати спільноту учнів (студентів), у якій кожен відчуває себе її частиною.

СК-4. Здатність до педагогічного партнерства (наставництво, супервізія, інтервізія тощо), до організації роботи інклюзивного класу.

СК-5. Здатність організовувати та управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, співпраці з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.

СК-7. Здатність створювати власний професійний імідж, самопрезентувати результати професійної діяльності, керувати власним життям і кар'єрою.

СК-8. Здатність працювати в полікультурному середовищі.

СК-9. Здатність критично оцінювати власну діяльність та професійну діяльність інших фахівців в галузі початкової освіти.

СК-10. Здатність до реалізації методик початкового навчання в освітньому процесі.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна практика у полікультурному середовищі» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 1. Методологія наукових досліджень.

ОК 5 Освіта у полікультурному суспільстві.

ОК 9 Інновації у початковій освіті (Нова українська школа).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Початкова освіта», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.	ПРН 1
Спілкуватися академічною українською та іноземною мовами в усній та письмовій формах, використовувати комунікативні стратегії, формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії.	ПРН 2
Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	ПРН 3
Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	ПРН 4
Організовувати та управляти освітніми процесами у складних, непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	ПРН 5
Моделювати, створювати та підтримувати безпечне, ергономічне, інклюзивне освітнє середовище початкової школи.	ПРН 7
Ефективно працювати в полікультурному освітньому середовищі.	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Педагогічна практика у початковій школі»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аналізувати основні нормативні документи, які регламентують освітній процес у закладі загальної освіти I ступеня.	ПРН 1
Володіти теоретичними психолого-педагогічними засадами, технологіями та методиками викладання різних предметів у початковій школі.	ПРН 2
Знати особливості розробки конспектів уроків та інших освітніх заходів різних типів із застосуванням ефективних методів, форм, засобів освіти. Якісно добирати засоби, наочність та дидактичний матеріал до різних видів освітньої діяльності.	ПРН 3
З'ясувати умови ефективного функціонування простір інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо). Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси.	ПРН 4
Володіти етичними нормами, забезпечити повагу до гідності, прав і свобод людини. Сповідувати ідеї полікультурності, запобігати різним проявам дискримінації та насильства у закладі освіти.	ПРН 5
Знати особливості системи контролю, перевірки, оцінювання та обліку навчальних досягнень учнів початкової школи.	ПРН 6
Визначати можливості запозичення позитивного досвіду кращих вчителів для моделювання власної траєкторії професійного розвитку. Критично оцінювати власну діяльність та професійну діяльність інших фахівців в галузі початкової освіти.	ПРН 7

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів педагогічної практики є:

- *поточний контроль* - аналіз та оцінка завдань практики, залікових навчальних занять.
- *проміжковий контроль* - самооцінювання, взаємооцінювання, індивідуальне та групове оцінювання;
- *підсумковий контроль* - здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності за видами діяльності: оформлення щоденника практики, конспектів занять, які спостерігались та проводились студентами, робота в методичних заходах, педагогічних нарадах, творчих групах для професійного вдосконалення компетентності вчителя початкової школи. При висвітленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень викладацької компетентності, використання дитиноцентрованого підходу, якість оформлення документації та час її подання. Результати підсумкового контролю обговорюються та узгоджуються відкрито на підсумковій конференції.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, діяльнісні методи, методи НУШ: конференції, семінари, тренінги, семінари, обміни-досвідом, кейс, проекту, візити, ігри, відео-фрагменти активності та ін.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю. Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка підсумкового контролю визначається як сума балів за окремі види роботи. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в залікову відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він доопрацьовує звітну документацію або проходить практику повторно. Максимальна оцінка на заліку – 100 балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

№ п/п	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість	Максимальн кількість балів	Сумарна кількість балів
1	Аналіз сайту університету, факультету, кафедри щодо організації полікультурного освітнього середовища	1	5	5
2	Аналіз спостережень освітніх заодів полікультурної спрямованості	5	5	25
3	Пошук та аналіз навчально-методичних джерел	3	5	15
4	Самоаналіз проведених уроків	3	5	15
5	Тека із самоосвіти (перелік опрацьованих джерел, дібрані діагностичні методики). Тематика обирається індивідуально з переліку запропонованих тем, або у відповідності із тематикою магістерської роботи	3	5	15
6	Розширені пани-конспекти (лекції, семінарського заняття)	1	5	5
7	Розробка критеріїв контролю, оцінювання та обліку досягнень здобувачів на семінарському занятті	1	5	5
8	Підготовка плану-конспекту виховного заходу полікультурного спрямування	1	5	5
9	Вивчення діагностичного інструментарію полікультурної вихованості студентської групи	1	5	5
10	Звіт про практику	1	5	5
	Разом	20		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Організаційна діяльність практикантів.

Участь у настановчій конференції на кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Знайомство з адміністрацією бази практики, особливостями організації освітньої роботи в конкретному закладі освіти. Ознайомитись із сайтом закладу освіти, розкладом та умовами його роботи, правилами внутрішнього трудового розпорядку, із загальними основами планування освітнього процесу.

Вивчити систему організації роботи вчителя початкових класів, класну документацію, плани роботи та матеріали самоосвіти. Вивчити особливості створення освітнього простору НУШ інформаційної взаємодії та соціально-культурної комунікації учасників освітнього процесу (бібліотека, інформаційно-ресурсний центр тощо).

Ознайомлення з видами інструктажів з техніки безпеки та санітарно-гігієнічними вимогами.

Закріплення студентів-практикантів за класом та керівником від бази практики. Ознайомлення з класом, вивчення умов навчання та діяльності учнів початкових класів, ознайомлення з розкладом уроків.

Вивчити систему організації роботи вчителя початкових класів, класну документацію, плани роботи та матеріали самоосвіти.

Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя, порядку і форми складання поурочних планів, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.

Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта.

Проведення за дорученням керівника від бази практики поточної організаційно-педагогічної роботи з молодшими школярами.

Надання керівнику від бази практики допомоги в систематизації навчальної та методичної літератури.

Предметно-методична діяльність.

Спостереження та аналіз освітнього процесу з точки зору зв'язку теорії і практики навчання різних предметів.

Ознайомлення з навчальними планами та програмами навчальних дисциплін, змістом і прийомами використання підручників та посібників.

Відвідування уроків вчителів з метою вивчення їх педагогічної майстерності, технологій підготовки і проведення уроків в початковій школі, поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.

Спостереження за проведенням вчителями гурткових занять, секцій та позакласних заходів. Обробка даних та інтерпретація.

Взаємовідвідування пробних і залікових уроків, позакласних виховних заходів студентів-практикантів зі складанням їх аналізу.

Вивчення та використання новітніх технологій навчання в школі та підготовка доповіді на цю тему.

Вивчення системи контролю, перевірки, оцінювання та обліку навчальних досягнень учнів у різних класах. Участь у оцінюванні та обліку навчальних досягнень учнів.

Науково-дослідна діяльність магістрів.

Дослідницька складова практики «Педагогічна практика у початковій школі» має на меті набуття здобувачем вищої освіти дослідницько-практичної компетентності, яка реалізується у знанні та вмінні практично використовувати діагностичні методики щодо визначення адаптації дітей до навчання, їхнє ставлення до школи.

Вивчення наукової і методичної літератури з метою удосконалення своєї педагогічної діяльності. Визначення методології та методики дослідження адаптації дитини до навчання (спостереження, опитування, анкетування, тестування, тощо). Проведення дослідження. Аналіз отриманих результатів та на їх основі визначати напрям подальшої освітньої діяльності вчителя початкової школи. Оформлення результатів.

Методична, позаурочна робота

Ознайомлення із планом виховної роботи класовода, методичним забезпеченням, календарем знаменних дат, тощо. Розробка та написання сценарію позакласного виховного або позаурочного заходу, підготовка наочно-дидактичного матеріалу та інформаційних технологій для його проведення.

Проведення заходу з його подальшим обговоренням з керівником від кафедри, керівником від бази практики та іншими студентами-практикантами.

Надання вчителю допомоги з оформлення стендів, виготовлення таблиць та ілюстративного матеріалу.

Підготовка та проведення тематичних виставок учнівських робіт.

Робота з батьками Ознайомитись з роботою педради, методоб'єднання вчителів початкових класів.

Участь в оф-лайн/он-лайн заходах для вдосконалення професійної компетентності вчителів початкових класів. Робота у методичних заходах, вивчення передового педагогічного досвіду.

Співпраця з батьками учнів, іншими учасниками освітнього процесу. Участь у підготовці й проведенні бесід із батьками, батьківських зборів, тощо.

Підготовка експонатів для виставки на підсумковій конференції з виробничої практики.

Підготовка звітних матеріалів з педагогічної практики.

6.2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Практика «Педагогічна практика у полікультурному суспільстві» здобувачів вищої освіти в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» проводиться на базах практики, які забезпечують виконання навчальної програми за ОП «Початкова освіта».

Базою проведення практики є заклади вищої освіти та інші, відповідно до договору про співпрацю.

Магістри можуть самостійно, але з обов'язковим узгодженням із кафедрою загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, факультетом суспільних наук, обирати для себе місце проходження практики за майбутнім працевлаштуванням.

6.3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 180					
	Форма навчання: денна/заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
3-й семестр						
Організаційна діяльність практикантів.	30				15	10
Предметно-методична діяльність.	20				15	5
Науково-дослідна діяльність магістрів.	20				15	10
Методична, позаурочна робота	20				15	5
Разом за семестр	90				60	30

Структура навчальної дисципліни

6.4. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМООСВІТИ

Індивідуальна робота студента може здійснюватись у рамках нижче наведених тем, або обиратись самостійно у відповідності із тематикою магістерської роботи. Пропонується представити напрацьоване у вигляді списку та аналізу науково-методичних джерел.

1. Законодавчо-нормативні засади сучасної полікультурної освіти у національному (міжнародному) вимірі.
2. Полікультурна освіта школярів у процесі освіти в закладі вищої освіти.
3. Досвід реалізації полікультурного виховання у різних країнах світу (за вибором студента).
4. Полікультурність
5. Історико-педагогічні моделі полікультурної освіти на прикладі деяких європейських країн (за вибором студента).
6. Закономірності розвитку і становлення полікультурної освіти в Україні/за рубіжем (за вибором студента).
7. Місце полікультурної освіти як складової освіти.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Проведення занять передбачає стандартно обладнані навчальні аудиторії та використання технічних засобів (комп'ютер, мультимедійне обладнання).

Мультимедійний кабінет (ноутбук Lenovo – 1 шт., проектори LCD-1шт.,). Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: система електронного навчання Moodle; <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>, електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/>, офіційна пошта та сервіси Google в домені uzhnu.edu.ua, а також активно використовують сервіси Google: Gmail, Meet, Drive, Chat та інші.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бабіченко, Н. Ю., Нечипоренко, О.А. Ранкові зустрічі / Н.Ю. Бабіченко, О.А. Нечипоренко. – Х.:Основа, 2018. 159с.
2. Беляєва, О. Успішна адаптація першокласників до школи : тренінгове заняття / Класному керівнику Усе для роботи. 2010. №9. –С.52-53.
3. Виповська, Л. Формування мотиваційної готовності до навчання у школі: Корекційно-розвивальна програма для майбутніх першокласників / Л. Виповська // Психолог дошкілля. 2011. №3. С.27-37.
4. Герез, Т. Перший тиждень : першокласники прийшли до школи / Тетяна Герез // Початкова освіта. – 2017. – № 16. – С. 14-33.
5. Готовність та адаптція дитини до школи / Упоряд. О.Главник // Психологічний інструментарій. 2008. №2.
6. Грудницька Н. П. Методика проведення ранкової зустрічі за програмою Крок за кроком. Таврійський вісник освіти. 2015. №. 1. С. 108-115.
7. Державний стандарт початкової освіти / Учитель початкової школи. 2018. №4 (вкладка). – С.1-16.
8. Іщенко, О. Щоб днина плідною вдалася і чудовою, її почнімо зустрічню ранковою!: Сценарій ранкових зустрічей у 2-му класі / Оксана Іщенко // Учитель початкової школи. 2018. №4. С.26-29.
9. Методичні рекомендації щодо викладання в початковій школі у 2019/2020 навчальному році Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 01. 07. 2019 р. № 1/11-5966 [Електронний варіант]. Режим доступу:<https://osvitoria.media/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-v-pochatkovij-shkoli-u-2019-2020-navchalnomu-rotsi/>
10. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
11. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
12. Новицька Є. О., Новицька С. М. Ранкові зустрічі: особливості проведення в початковій ланці. Нова українська школа в умовах викликів сучасності: зб. тез доповідей. 2019. С. 104.
13. Попова, О. Ділові ігри для вчителів початкових класів. Адаптація першокласників: перші шкільні труднощі / О. Попова // Психолог. 2017. №19-20. С.1-16.
14. Ранкові зустрічі. 1 клас. I семестр. / авт.-упоряд. Н. Ю. Бабіченко, О. А. Нечипоренко, С. М. Хівренко. Х. : Вид. група «Основа», 2018. 141 с.
15. Розлуцька Г.М. Організація і керівництво виробничою педагогічною практикою «Перші дні дитини в школі» : навчально-методичний посібник : Автор-упорядник: Розлуцька Г.М. Ужгород : «Говерла» . 2020. 62 с.

Допоміжна література

1. Короткий термінологічний словник з основ педагогіки і полікультурної освіти (для вчителів шкіл з навчанням мовами нацменшин) / За заг. ред. І.В. Козубовської, Г.М. Розлуцької. Ужгород, 2018. 200 с.
2. Розлуцька Г.М., Сокол М.О. Ранкові зустрічі як засіб формування полікультурного виховання молодших школярів. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія» Мукачево. 2020. Вип 1 (11). С. 163-166.
3. Ростикус, Н. Як навчати діалоги складати? Методика формування діалогічного мовлення молодших школярів / Надія Ростикус // Учитель початкової школи. 2018. №1. С.16-19.
4. Рудчик, Т. Будуймо разом храм життя дитини : батьківські збори / Тамара Рудчик // Учитель початкової школи. 2018. №2. С.26-29.
5. Снітко, Н. Моя ньенько-Україно! : урок - народження нової шкільної родини / Наталія Снітко // Початкова освіта. 2017. № 16. 37-39.

6. Таранік-Ткачук, К. Формування національно-патріотичної самосвідомості учнів засобами аерокосмічної освіти в умовах Нової української школи / К. Таранік-Ткачук // Рідна школа. 2017. №5-6. С.53-56.
7. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1 клас/ Укладач А.В. Лотоцька. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 192 с.
8. Хома О.М. Особливості проведення ранкових зустрічей в першому класі. / Г. Ю. Гудачок, О.М. Хома. Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: зб. тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачеве, 25-26 жовтня 2018 року) / гол. ред. Т.Д. Щербан. Мукачеве : МДУ, 2018. С.112-114.
9. Циба, В. Труднощі навчання першокласника у школі: Психологічний тренінг для вчителів початкових класів / В. Циба // Психолог. 2011. №32. С.9-13.
10. Розлуцька Г.М. Полікультурне виховання молоді як засіб євроінтеграції. Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Ужгород, 2011. Вип. 22. С.138 – 142.
11. Розлуцька Г.М., Сокол М.О., Гавриленко Т.Л. Принцип полікультурності у організації толерантного освітнього простору українського дошкілля. Науковий вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія. Педагогіка і психологія. Дніпро, 2020. Вип. 1 (19). С. 101–106.
12. Розлуцька Г. Вплив євроінтеграційних процесів на релігійне виховання українців. Збірник тез II Міжнародної науково-практичної конференції «Франкофонія в умовах глобалізації і полікультурності світу» Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. 2020. С.144-146.
13. Savchuk Borys P., Kondur Oksana S., Rozlutska Galyna M., Olena V. Kohanovska, Marianna V. Matishak, Halyna V. Bilavych. Formation of Cognitive Flexibility as a Basic Competence of the Future Teacher's Multicultural Personality. Space and Culture, India 2020, 8:3. Режим доступу : <https://doi.org/10.20896/saci.v8i3.1016> Scopus Q2(In English).
14. Mariana Sokol¹, Rozlutska Galyna², Shaparenko Khrystyna³, Olha Hvozdyak⁴, Gorodyska Violetta⁵ and Ivakh Svitlana⁶. Tolerance in the Communicative Culture of Modern Educational Manager. International Journal of Applied Exercise Physiology. 2021. Vol. 10. № 1 P. 18-23. Режим доступу : <http://ijaep.com/Journal/vol.10.1.pdf>(In English).

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Великий тлумачний словник.URL: <http://sum.in.ua/s/integracija>.
2. Вчитель у мережі. URL: <https://sites.google.com/site/ulejconf>.
3. Дебати як педагогічна технологія. URL: <http://osvita.ua/school/method/technol/369/>.
4. Довіра до освіти починається з педагогіки партнерства. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usipovivni-novini-2017-12-02-dovira-do-osviti-pochinaetsya-z-pedagogiki-partnerstva-vidkritosti-shkil-povagi-do-kozhnoy>.
5. Єдине освітнє інформаційне вікно України.URL: <http://www.osvita.com>.
6. Ігри на розвиток креативності.URL: <http://poippo.pl.ua/otmz/photo11/3.pdf>.
7. Інструктивно-методичний лист МОНмолодьспорт №1/9-384 dsl 18/05/2012 р. «Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання». URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/.
8. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи. URL: <http://nus.org.ua/articles/integrované-navchannya-tematychnyj-i-diyalnisnyj-pidhody-chastyna-1/>.
9. Інформаційний портал «Знання» URL: <http://znannya.info>.
10. Ключові новації в освіті (Новий Закон України «Про освіту»). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/ZAKON-2018.pdf>.
11. Концепція розвитку інклюзивної освіти (від 01.10.2010 р.) // Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН №912 від 01.10.2010 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/91893
12. Метод проектів – ефективна технологія навчання. URL: <http://osvita.ua/school/method/technol/1415/>.
13. Мультимедійні технології. URL:<http://schoolplusnet.com/art/Metodika-vikoristannya-multimeda-tehnologij-na-urots/>.
14. Освіта UA. URL: <http://osvita.ua>.

15. Освіта і Наука URL: http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34.
16. Освіта України. URL: <http://osvita-ukrainy.com.ua>.
17. Педагогіка партнерства НУШ. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8VWuhwv1B2U>.
18. Педагогічна бібліотека. URL: <http://www.pedlib.clx.ru>.
19. Перевернуте навчання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=clKsKYbsPN0>.
20. «Перевернене» навчання – ключова тенденція освітніх технологій сучасності. URL: <http://oin.in.ua/perevernene-navchannya-klyuchova-tendentsiya-osvitnih-tehnolohij-suchasnosti/>
21. Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: <http://www.intellect-invest.org.ua>.
22. Примакова В.В. Інноваційні технології навчання в сучасній початковій школі. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tvo/2011_4/003.pdf.
23. Проектне навчання: коротко про головне. URL: <http://nus.org.ua/view/proektne-navchannya-kоротко-pro-golovne/>.
24. Султанова Л. Ю. Вплив ціннісних орієнтації викладачів на розвиток їх професійного досвіду. Проблеми підготовки сучасного вчителя № 14, 2016. С. 252-259.
25. Творчість. URL: <https://uk.wikipedia.org>].

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібно підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)